

NICULESCU

Mariana Cheroiu • Nicoleta Kuttesch
Mihaela Mușat • Florentina Nichitov

Limba și literatura română

EVALUAREA
NAȚIONALĂ

clasa **8**



65

de variante de subiecte și rezolvări complete,
după modelul elaborat de MEN



Testul 1

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 2 ore.

Subiectul I (42 de puncte)

Citește, cu atenție, textul următor:

*Arde-mi-te-ai, codre des!
Văd bine că s-a ales
Din tine să nu mai ies!
Am intrat făr' de musteață
Ș-acum arunc cărunteață.
Am intrat pui de român
Ș-am ajuns moșneag bătrân!
Alei! codre blestemat!
Mă ții de tine legat,
Și eu mult m-am săturat
A trăi tot depărtat
Și de lume-nstrăinat.
Căprioară, surioară,
Dor de lume mă omoară,
Roade poala codrului,
Să-mi văd fața dorului
Și să merg la mândra mea
Care m-am iubit cu ea,
Din copilăria mea.*

(*** Codrul)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare din cerințele de mai jos:

1. Notează două derivate din familia lexicală a cuvântului *român*.
6 puncte
2. Subliniază silaba accentuată din următoarele cuvinte: *cărunteață*; *codrului*; *copilăria*.
6 puncte
3. Selectează din text trei figuri de stil diferite și precizează-le.
6 puncte
4. Precizează măsura primului vers din text.
6 puncte
5. Numește sentimentul dominant transmis pe parcursul textului citat.
6 puncte

B.

Redactează o compunere, de 150-250 de cuvinte, în care să argumentezi că textul dat este o operă literară populară. În compunerea ta, trebuie:

- să prezinți caracteristicile operei/creației literare populare; **4 puncte**
- să ilustrezi două trăsături pe baza textului dat; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește, cu atenție, textul următor:

Bătălia de la Codrii Cosminului (1497) a avut drept combatanți pe Ștefan cel Mare, domnitor moldovean, și regele Ioan I al Poloniei (Ioan Albert) al Uniunii Polono-Lituaniene. Bătălia a avut loc în Codrii Cosminului, la circa 100 km nord de capitala de atunci, Suceava, între actualele comune Voloca pe Derelui și Valea Cosminului din raionul Adâncata, regiunea Cernăuți, având ca rezultat o victorie importantă a moldovenilor.

Așteptându-se la a pierde jumătate din armată în acest conflict, Ștefan a rămas și el surprins când a devenit clar că pierderile sale militare au fost minime. Printre cei răniți în luptă era fiul și moștenitorul lui Ștefan (după moartea fiului mai mare, Alexandru), viitorul domnitor Bogdan cel Orb, care în bătălie a pierdut un ochi, din cauza lăncii unui cavaler polonez. Boierii din preajma lui Bogdan au povestit după luptă că acesta ar fi continuat să se bată, totodată strigând de durere. Deși au recunoscut că Bogdan „le nimerea mai mult alătura”, ei continuau să afirme că urletele, avântul și înfățișarea unui om cu un ochi scurs pe obraz ar fi avut un efect nu tocmai de întărire a încrederii și siguranței asupra nobililor polonezi care-l vedeau.

Surpriza cea mare a bătăliei au fost cele trei steaguri militare ale regiunilor Cracovia, Liov și Sandomir, capturate de moldoveni, plus nouă steaguri provinciale, la care se adăugau multe steaguri ale familiilor nobiliare. Aceasta însemna că a fost practic un măcel. Ioan Albert, care a avut inspirația de a nu intra în pădure cu cavalerii, a fost condus de garda sa direct la Liov, temându-se că un popas pentru noapte în Pocuția sau Stanislau ar fi fost foarte periculos. Deși a continuat a mai fi rege doi ani, Ioan Albert a rămas în memoria polonezilor ca „regele în timpul căruia cavalerii au fost nimiciți”.

Locul bătăliei, din ordinul lui Ștefan, a fost curățat și acolo a fost sădită o dumbravă, cunoscută în cultura populară sub numele de Dumbrava Roșie. Se spune că din stejarii semănați de polonezi a mai rămas până astăzi doar unul singur, numit de localnici „stejarul lui Ștefan cel Mare”.

(www.wikipedia.ro)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele elemente referitoare la articolul citat:
 - evenimentul istoric la care face referire textul;
 - în ce a constat captura moldovenilor.

4 puncte
2. Menționează motivul pentru care fiul domnitorului a fost numit „Bogdan cel Orb”.

4 puncte
3. Extrage, din al doilea alineat al textului dat, un numeral și un adjectiv participial.

4 puncte
4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate în text: *a bătăliei; militare.*

4 puncte
5. Transcrie ultima propoziție secundară, precizându-i felul.

4 puncte
6. Contrage propoziția secundară din fraza: *Aceasta însemna că a fost practic un măcel* în partea de propoziție corespunzătoare (numește această parte de propoziție).

4 puncte

B.

Redactează o compunere, de 80-150 de cuvinte, în care să realizezi portretul unei personalități istorice pe care o poți considera un model, justificându-ți opțiunea/alegerea făcută. În compunerea ta, trebuie:

- să precizezi statutul personalității alese în vederea prezentării;

4 puncte
- să prezinți portretul fizic/portretul moral al acesteia;

2 puncte
- să prezinți motivele pentru care personalitatea aleasă reprezintă un model pentru tine;

2 puncte
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;

2 puncte
- să te înscrii în limita de spațiu indicată.

2 puncte

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 1p; coerența textului – 2p; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2p; ortografia – 3p; punctuația – 2p; așezarea corectă în pagină, lizibilitatea – 2p).

Testul 1

Subiectul I

(42 de puncte)

A.

1. de exemplu: *românește, românaș*; $2 \times 3p = 6$ puncte

2. *cărunteață, codrului, copilăria*; $3 \times 2p = 6$ puncte

3. metaforă – *arunc cărunteață*; personificarea codrului; inversiune – *din tine să nu mai ies*. $3 \times 2p = 6$ puncte

4. măsura versurilor – 7 silabe; 6 puncte

5. de exemplu: de înstrăinare, de dor etc. 6 puncte

B.

AMINTEȘTE-ȚI!

Opera literară este creația în proză sau în versuri, în care autorul transfigurează realitatea cu ajutorul ficțiunii:

- trezește în sufletul cititorului emoții și sentimente;
- actualizează trăiri general-umane;
- presupune o structură specifică (temă, idee, motive, formă grafică).

Opera literară populară cuprinde totalitatea creațiilor literare apărând oamenilor din popor, acestea având caracter:

- anonim;
- oral;
- colectiv;
- sincretic.
- presupune un limbaj specific (arhaisme și regionalisme, expresii populare);
- aduce în atenție teme și motive specifice:
 - comuniunea om-natură;
 - lupta dintre bine și rău;
 - dorul;
 - jalea;
 - înstrăinarea;
 - revolta.

– câte 2 puncte pentru prezentarea oricăror două trăsături ale operei literare populare (de exemplu: caracter anonim/oral/sincretic, limbaj specific);

$2 \times 2p = 4$ puncte

– ilustrarea trăsăturilor numite cu exemple adecvate din text $4p$ /ilustrare parțial adecvată $2p$; 4 puncte

– adecvarea conținutului la cerință (claritatea și coerența ideilor; echilibru între componentele compunerii) (adecvat $2p$ /conținut parțial adecvat $1p$);

2 puncte

– respectarea limitelor de spațiu indicate. 2 puncte

A.

1. câte 2 puncte pentru formularea corectă a fiecăruia dintre cele două enunțuri cerute (de exemplu: Evenimentul istoric la care face referire textul este bătălia de la Codrîi Cosminului; Captura moldovenilor a cuprins cele trei steaguri militare ale regiunilor Cracovia, Liov și Sandomir, nouă steaguri provinciale, dar și steaguri ale familiilor nobiliare poloneze.); 2 x 2p = 4 puncte
2. Bogdan a fost numit „cel Orb” ca urmare a pierderii unui ochi în confruntarea cu un cavaler polonez. 4 puncte
3. numeral fracționar – *jumătate*;
adjectiv participial – *scurs*. 2 x 2p = 4 puncte
4. *a bătăliei* – atribut substantival genitival;
militare – atribut adjectival. 2 x 2p = 4 puncte
5. ...că din stejarii semănați de polonezi a mai rămas până astăzi doar unul singur, numit de localnici „stejarul lui Ștefan cel Mare”. – propoziție subiectivă 4 puncte
6. Aceasta însemna un măcel. (*un măcel* – nume predicativ) 4 puncte

B.

- câte 2 puncte pentru prezentarea a două trăsături ale personalității alese spre prezentare; 2 x 2p = 4 puncte
- precizarea statutului personalității alese spre prezentare și motivații alegerii făcute; 2 x 2p = 4 puncte
- adecvarea conținutului la cerință (claritatea și coerența ideilor, echilibrul între componentele compunerii) (adecvat 2p/conținut parțial adecvat 1p); 2 puncte
- respectarea limitelor de spațiu indicate. 2 puncte

12 puncte se acordă pentru redactare astfel:

- unitatea compoziției; 1 punct
- coerența textului; 2 puncte
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; adecvare parțială 1p; 2 puncte
- ortografia (0-2 erori – 3p/3 erori – 2p/4 erori – 1p/5 sau mai multe erori – 0p); 3 puncte
- punctuația (0-3 erori – 2p/4 erori – 1p/5 sau mai multe erori – 0p); 2 puncte
- așezarea corectă a textului în pagină; 1 punct
- lizibilitatea. 1 punct